

**Sprawozdanie z I spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy
zorganizowanego w ramach prac nad planami zadań ochronnych
dla obszarów Natura 2000 Góry Słonne PLH180013 i Góry Słonne PLB180003
(Stara Bircza, dn. 29.11.2012)**

Pierwsze spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW) dla obszarów Natura 2000 Góry Słonne PLH180013 i Góry Słonne PLB180003 odbyło się dn. 29.11.2012 r. w budynku Nadleśnictwa Bircza w Starej Birczy. Miało na celu przedstawienie specyfiki dokumentu jakim jest plan zadań ochronnych oraz zasad funkcjonowania ZLW. Omówiono również podstawowe informacje o obszarach Natura 2000 Góry Słonne PLH180013 oraz Góry Słonne PLB180003 – przebieg granic, przedmioty ochrony, stan i możliwości ochrony. Spotkanie zostało zorganizowane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Rzeszowie wraz z Fundacją Dziedzictwo Przyrodnicze i Klubem Przyrodników.

Do udziału w spotkaniu zaproszeni zostali przedstawiciele samorządów lokalnych, Lasów Państwowych, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, Zespołu Parków Krajobrazowych w Przemyśle, inne instytucje i osoby prawne, lokalni działacze społeczni, organizacje pozarządowe, lokalni przedsiębiorcy oraz mieszkańcy.

PROGRAM SPOTKANIA:

11:00 – Przywitanie i przedstawienie się uczestników

11:15 – 12:00 – Proces planistyczny w obszarach Natura 2000 – specyfika, cel oraz proces tworzenia planów zadań ochronnych (Agnieszka Marcela - I Zastępca Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Regionalny Konserwator Przyrody)

12:00 – 12:45 – Przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLH180013 i Góry Słonne PLB180003 - gatunki zwierząt oraz siedliska przyrodnicze z załączników Dyrektywy Siedliskowej (Paweł Pawlaczyk, Klub Przyrodników - koordynator z ramienia wykonawcy opracowywania projektów planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Góry Słonne PLH180013 i Góry Słonne PLB180003).

12:45 – 13:15 – Przerwa

13:15 – 13:35 – Rębnia IVD w buczynie karpackiej w Nadleśnictwie Bircza (Damian Kwiatkowski - przedstawiciel Nadleśnictwa Bircza).

13:35 – 14.20 – Planowanie ochrony obszaru Natura 2000 Góry Słonne PLB180003 (Jerzy Michalczuk, Uniwersytet Rzeszowski – ekspert wykonawcy planu)

14:20 – 15:00 – Utworzenie Zespołu Lokalnej Współpracy, ustalenie zasad współpracy

UCZESTNICY:

Andrzej Orłowski – Starostwo Powiatowe Lesko,
Kazimierz Czaja – Starostwo Powiatowe w Ustrzykach Dolnych,
Małgorzata Kacperska - Urząd Miejski Ustrzyki Dolne,
Justyna Madej - Urząd Gminy Olszanica,

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Barbara Podkalicka - Urząd Gminy Olszanica,
Maria Paławska – Urząd Gminy Bircza,
Marzena Wróbel – Gmina Sanok,
Janina Bodziak – sołtys wsi Hłomcza, Gmina Sanok,
Agnieszka Trzak – Urząd Gminy Rokietnica
Kamil Grałek - Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie,
Urszula Kapuścińska – Nadleśnictwo Bircza,
Zbigniew Kopczak - Nadleśnictwo Bircza,
Stanisław Rębisz - Nadleśnictwo Bircza,
Tomasz Masłowski – Nadleśnictwo Brzozów,
Wojciech Jankowski – Nadleśnictwo Lesko,
Tomasz Puszczałowski – Nadleśnictwo Ustrzyki Dolne,
Natalia Pyskaty- Nadleśnictwo Ustrzyki Dolne,
Bogumił Dąbek - Polskie Stowarzyszenie Taksatorów Leśnych, Biuro Urządzenia Lasu i
Geodezji Leśnej O/Przemyśl,
Piotr Murdza – Polskie Stowarzyszenie Taksatorów Leśnych, Biuro Urządzenia Lasu i
Geodezji Leśnej O/Przemyśl,
Tadeusz Kroker – Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyślu,
Magdalena Capecka - Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyślu,
Marek Woźniak - Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie,
Lucyna Zymyn - Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie,
Agnieszka Szybiak – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie,
Wiesław Czyż – Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie,
Jacek Golonka – Okręg Polski Związku Wędkarskiego w Krośnie,
Władysława Stryjak - Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Sanoku,
Beata Kusibab – Straż Graniczna w Przemyślu,
Piotr Strzelec – Wojskowy Oddział Gospodarczy w Rzeszowie,
Justyna Strzyżewska – Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Lublinie,
Władysław Trusiewicz – Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Lublinie,
Andrzej Zbrożek – Zespół Szkół w Birczy,
Aleksandra Ryzner – Lokalna Organizacja Turystyczna „Wrota Karpat Wschodnich”,
Iwona Woch – Lokalna Grupa Działania „Nasze Bieszczady”,
Grzegorz Sitko – Fundacja Przyroda Karpat,
Albina Wąsik – inwestor prywatny, mieszkaniec,
Piotr Wąsik – inwestor prywatny, mieszkaniec,
Paweł Pawlaczyk – Klub Przyrodników,
Jerzy Michalczyk – Uniwersytet Rzeszowski,
Dorota Bury - Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze,
Sylwia Fudali - Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze,
Łukasz Kuberski – Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze,
Radosław Michalski - Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze,
Agnieszka Marcela - Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie,
Michał Ferenc – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie,
Dorota Rogąła – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

PRZEBIEG SPOTKANIA:

Spotkanie otworzyła Pani Agnieszka Marcela, która powitała zgromadzonych gości. Następnie przedstawiła pracowników Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Rzeszowie zaangażowanych w projekt POIS.05.03.00-00-186/09 oraz wykonawców projektu PZO – przedstawiciele Fundacji Dziedzictwo Przyrodnicze i Klubu Przyrodników. W trakcie pierwszej prezentacji omówiła założenia projektu, podała zasady tworzenia i zawartość planów zadań ochronnych oraz sposób tworzenia Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW).

Następnie Pan Paweł Pawlaczyk poprosił o przedstawienie się przybyłych gości, po czym przedstawił prezentację o planowaniu ochrony obszaru Natura 2000 Góry Słonne PLH180013 - szczegółowo omówił przedmioty ochrony obszaru oraz ocenę ich stanu, zagrożenia i możliwości ochrony. Następnie przedstawiciel Nadleśnictwa Bircza przedstawił prezentację „Rębnia IVD w buczynie karpackiej w Nadleśnictwie Bircza”. Po nim Pan Jerzy Michalczyk przedstawił prezentację „Planowanie ochrony obszaru Natura 2000 Góry Słonne PLH180003”.

Prezentacje wykonawców PZO zamieszczone są na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie (<http://rzeszow.rdos.gov.pl>) w zakładce „Plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000”.

Dyskusja:

Pan Jacek Golonka

Zapytał o populację wydry w obszarze – czy należy ją traktować na równi np. z rysiem.

Pan Paweł Pawlaczyk

Odpowiedział, że wydra ma obecnie w SDF ocenę „B”. W ramach sporządzania PZO będzie przeprowadzona weryfikacja tych ocen, biorąca pod uwagę zarówno dostępną wiedzę o populacji w obszarze, jak i wiedzę o populacji karpackiej i krajowej, ocena literowa w SDF wyraża znaczenie obszaru dla ochrony gatunku w regionie biogeograficznym (w Karpatach).

Pan Zbigniew Kopczak

Zapytał czy Strategia zarządzania dla obszaru Natura 2000 „Góry Słonne PLH180013”, która była opracowywana 2 lub 3 lata temu dla tego obszaru będzie brana pod uwagę przy pracach nad PZO. Czy wszystkie nadleśnictwa mają programy ochrony przyrody (POP) i czy te materiały również będą wykorzystane?

Pan Paweł Pawlaczyk

Odpowiedział, że wszystkie dostępne materiały o obszarze i dotychczasowe propozycje jego ochrony będą materiałem brany pod uwagę w procesie planowania. Wszystkie nadleśnictwa mają POP. Wymienione dokumenty zawierają – co wiadomo już ze wstępnej analizy – wiele cennych i przydatnych propozycji i rozwiązań, które dobrze współgrają z ochroną obszarów Natura 2000 i będą wykorzystane także w PZO.

Pan Kamil Grałek

Poinformował, że zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie planów zadań ochronnych wykonawca przedstawia założenia do planu zadań ochronnych. Te założenia znajdują się na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Dodał, że w założeniach do Planu zadań ochronnych dla obszaru Góry Słonne PLB180003 jest zapis, że została wykonana strategia zarządzania w ramach projektu prowadzonego przez Instytut

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Ochrony Przyrody. Ponieważ strategia ta została wykonana tylko dla obszaru siedliskowego, wnioskował o wykreślenie tego zapisu.

Pan Paweł Pawlaczyk

Przyznał przedmówcy rację – strategia była wykonana ale tylko dla obszaru siedliskowego.

Pani Urszula Kapuścińska

Poprosiła o możliwość zapoznania się przed kolejnym spotkaniem ZLW ze szczegółową inwentaryzacją tych gatunków, które wykonawcy wymieniają lub wymienią w przyszłości. Poprosiła by inwentaryzacja ta była przedstawiona ZLW wcześniej, by można zapoznać się z nią z większym wyprzedzeniem. Czy informacją będą dane historyczne czy współczesne?

Pan Paweł Pawlaczyk

Odpowiedział, że wykonawcy postarają się przekazać możliwie wcześniej materiały na spotkanie. Jednak, po procesie PZO nie należy oczekiwać, że zostanie w nim przeprowadzona szczegółowa inwentaryzacja. Plan zadań ochronnych nie zakłada szczegółowej inwentaryzacji wszystkiego. Pojawia się w nim również informacje o charakterze inwentaryzacyjnym, ale formuła planu zadań ochronnych nie zakłada pełnej inwentaryzacji każdego przedmiotu ochrony. Zebrane i zestawione będą informacje już istniejące (także z inwentaryzacji leśnych i BULiGL, badań wykonanych w międzyczasie), oraz z obserwacji terenowych wykonanych przez wykonawców. Dla każdej informacji będzie opisane źródło, czyli kto znalazł i kiedy, ponadto informacje te będą podane też w formie graficznej jako punkt na mapie. Informacje historyczne będą traktowane jako tło historyczne.

Pan Kamil Grałek

Zapytał, na jakiej podstawie zostanie wykonana ocena zachowania przedmiotów ochrony jeśli nie jest planowana pełna inwentaryzacja.

Pan Paweł Pawlaczyk

Odpowiedział, że na podstawie próby, zgodnie z przyjętą w Polsce metodyką monitoringu środowiska. W przypadku niektórych gatunków będzie kompletna wiedzę o gatunkach, ale np. w przypadku wielu gatunków ptaków leśnych nie ma konieczności prowadzenia dokładnej inwentaryzacji co do sztuki, a kryteriami ocenianymi są zagęszczenia, które pochodzą z próby – dla niektórych gatunków ustalenia będą dotyczyć np. kształtowania struktury lasu w skali krajobrazowej, a nie lokalizacji punktowych. W przypadku siedlisk przyrodniczych niektóre wskaźniki są wyliczalne, chociażby na podstawie danych z opisu taksacyjnego, a inne wskaźniki, jak, na przykład zagrożenie neofityzacją, będą szacowane z próby, wystarcza to do oceny w wymaganej skali. Wreszcie, gdyby zebrana wiedza była niewystarczająca do oceny, jest możliwość kodowania stanu ochrony jako nieznanego (XX) i planowania uzupełnienia wiedzy jako jednego z zadań ochronnych.

Pan Bogumił Dąbek

Zapytał, czy rzadkie siedliska, szczególnie priorytetowe – np. 9180 lub łęgowe, będą objęte w całości badaniami czy będzie to próba obejmująca ich znaczną część. Wytłumaczył się podając że w innym obszarze opisano zbiorowisko jaworzyny, które w rzeczywistości było grądem, czyli popełniono błąd na wejściu, w klasyfikacji. Fakt ten rzutował na negatywną ocenę siedliska. Zapytał jak w tym przypadku będą ocenione zbiorowiska.

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Pan Paweł Pawlaczyk

Odpowiedział, że jaworzyny (9180) wykonawcy postarają się ocenić wszystkie. Jest to zbiorowisko na tyle rzadkie, cenne i mało powierzchniowe, że to jest to wykonalne. Ocena będzie dotyczyła potwierdzonych płatów. W przypadku łągów będzie zastosowany opis próby.

Pan Kamil Grałek

Zapytał czy ocena zachowania siedlisk leśnych – przedmiotów ochrony będzie wykonywana w oparciu o opisy taksacyjne. Wskazał że jest to inne podejście, niż w przypadku obszarów do tej pory opracowywanych przez RDOŚ w Rzeszowie.

Pan Paweł Pawlaczyk

Wskazał, że na ocenę składa się kilkanaście wskaźników. Niektóre z nich są wyliczalne z opisów taksacyjnych i zostanie to wykorzystane. Materiałem którym wykonawcy dysponują jest opis taksacyjny skrócony do trzech pierwszych gatunków. Materiał ten został więc przeanalizowany. Z tego można ocenić stan kilku wskaźników dla leśnych siedlisk przyrodniczych w obszarze. Niektóre inne wskaźniki będą zmierzone w terenie. Przykładowo wskaźnik martwe drewno, którego dotychczas nie brano pod uwagę przy tworzeniu planów urzędniowych, tutaj będzie uzupełniany poprzez pomiar w terenie na siatce systematycznych powierzchni, taką metodą jaka w pracach urzędniowych będzie wykonywana w przyszłych rewizjach PUL na podstawie obowiązującej Instrukcji Urządzenia Lasu. Z kolei w przypadku wskaźnika neofityzacji, podejście będzie szacunkowe, biorąc pod uwagę, że ważna jest raczej wiedza jakie gatunki się w obszarze pojawiają, jak duża jest skala zagrożenia (w skali mała / średnia / duża). Wskaźnik ten będzie szacowany ekspercko na podstawie wiedzy jak często poszczególne gatunki neofitów są spotykane w porównaniu z innymi pasmami górskimi. To, który wskaźnik jak jest oceniany będzie opisane w dokumentacji planu.

Pan Piotr Murdza

Zapytał o metodykę pomiarów martwego drewna: w jaki sposób będą wykonywane badania, w jakiej skali, jakiej wielkości będzie próba? Dodał że dostępne są aktualne dane z Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasu (WISL), które obejmują m.in. kilkadziesiąt powierzchni próbnych zlokalizowanych w obszarze.

Pan Paweł Pawlaczyk

Wyjaśnił, że w siatce systematycznych powierzchni kołowych. Dane z WISL są niewystarczające statystycznie dla poszczególnych obszarów, służą do oceny stanu w skali kraju / rdpl / województwa.

Pan Piotr Murdza

Zabrał głos w kwestii granic obszaru. Stwierdził że do dzisiaj nie istnieją akty prawne na podziały działek – ewidencyjnych i wydzielen leśnych. Zapytał czy ewentualna weryfikacja przy opisie granic będzie zrobiona na ortofotomapie.

Pan Paweł Pawlaczyk

Odpowiedział, że opis granicy obszaru polega w zasadzie na mechanicznym wygenerowaniu granic według współrzędnych punktów załamania istniejącego wektora. Natomiast, jeżeli zostanie zidentyfikowana potrzeba korekty granic (czy to merytoryczna – dla lepszej ochrony przedmiotów ochrony, czy to organizacyjna – dla lepszego zarządzania obszarem), to może to

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

zostać zapisane jako zadanie w PZO. Jednak, zmiana granic obszaru Natura 2000 jest procedurą odrębną od planowania jego ochrony i co do zasady, ostatecznie rozstrzyga o tym Komisja Europejska na wniosek państwa członkowskiego.

Pani Agnieszka Marcela

Podkreśliła że PZO tworzy się dla obowiązujących granic obszaru Natura 2000. W ramach sporządzania PZO można zaproponować zmianę/korektę granicy, jednak procedura jej zatwierdzenia jest długotrwała i niezależna od procedur obowiązujących przy PZO. Na początku października 2012 ukazały się wytyczne Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w sprawie wprowadzenia zmian do bazy danych obszarów Natura 2000. Kwestie, związane z weryfikacją granic są w nich opisane.

Pan Stanisław Rębisz

Zapytał czy dobrze usłyszał w pierwszej prezentacji, że na plany zadań ochronnych jest przewidziane 25 milionów złotych. Stwierdził, że jeśli za te pieniądze opracowywanych jest 400 obszarów, to wypada około 50 tysięcy złotych na jeden obszar. Przypomniał, że na spotkaniu odnośnie obszaru Natura 2000 Rzeki San, z dyskusji wynikało, że ustalenia planu zadań ochronnych mogą przyłożyć się na decyzje administracyjne, więc, będą miały dosyć duże znaczenie dla społeczności lokalnych. Stwierdził, że trudno mu zrozumieć, jak za tak małe pieniądze można zrobić dobry PZO, ponieważ jeżeli mają być na tej podstawie podejmowane ważne decyzje, to plan ten powinien być bardzo solidnie przygotowany i nie należy żałować pieniędzy na ekspertyzy i na ekspertów. Na koniec zapytał jakie były kryteria doboru ekspertów, ponieważ będzie to miało duży wpływ na jakość Planu.

Pani Agnieszka Marcela

Odpowiedziała, że z jej doświadczeń wynika, że jakość dokumentu nie jest proporcjonalna do jego kosztów. Wymagania, które się stawia twórcom planów zadań ochronnych nie są małe. Przy każdym wyborze wykonawcy, RDOŚ stosuje procedurę przetargu nieograniczonego, są to przetargi tzw. „unijne”, czyli wszystkie są ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i każdy, kto na terenie Unii, czuje się na siłach by podjąć się tego zadania może startować w przetargu. Doświadczenia RDOŚ są różne, są takie obszary, w których procedura wykazuje, że jest tych pieniędzy za mało.

Pan Paweł Pawlaczyk

Wskazał, że polskie podejście jest takie, że wychodząc od bardzo zgrubnego rozpoznania, które jest w SDF-ach, robi się kolejny krok w kierunku ochrony obszarów Natura 2000, opracowując masowo plany zadań ochronnych – zakładając, że są one stosunkowo tanie, szybkie i identyfikują pilne potrzeby ochrony, ale nie zakładają dokładnej inwentaryzacji. Jest to świadoma, strategiczna decyzja podjęta na poziomie kraju.

Pan Zbigniew Kopczak

Zauważył, że Nadleśnictwo Bircza jest największym nadleśnictwem w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie – powierzchnia leśna 27,5 tysięcy hektarów. Występuje tu wiele form ochrony przyrody, które nakładają się na siebie. Zwrócił uwagę że w tym wszystkim gospodarka leśna musi się jakoś odnaleźć.

Na tym zakończono część dyskusji związaną z prezentacją Pana Pawła Pawlaczyka i obszarem siedliskowym Góry Słonne. Następnie Pan Jerzy Michalczyk przedstawił

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

prezentację dotyczącą przedmiotów ochrony w ptasim obszarze Natura 2000 Góry Słonne, po zakończeniu której, kontynuowano dyskusję.

Pan Jacek Golonka

Zapytał jak jest traktowany kormoran, czy jako ekspansywny gatunek obcy? Sam fakt, że kormoran zimuje w Bieszczadach, chociaż według wszystkich opisów etiologii tego gatunku powinien zimować na wybrzeżu morskim, znaczy że coś jest nie tak. Albo z jego liczebnością albo coś innego w ekosystemie zmieniło się, że został zmuszony do zimowania w górach. Populacja kormorana wzrosła drastycznie w całej Europie. We Francji, Holandii, wszędzie funkcjonują odstrzały, a w Polsce wciąż jest pod ochroną. Dla zachowania środowiska i gatunków typowych dla danego ekosystemu trzeba będzie prowadzić zarybianie głowaczem, kozą, strzeblą, a więc gatunkami, które wędkarsko nigdy nie były i nie będą eksploatowane, a jednocześnie PZW jako użytkownik rybacki, muszą ekosystem utrzymywać w stanie naturalnym lub w miarę naturalnym.

Pan Jerzy Michalczuk

Odpowiedział, że niewątpliwie nie jest to gatunek obcy. Gatunek dawniej zmniejszył drastycznie swoją liczebność, zaś obecnie obserwuje się wzrost liczebności (co może stwarzać pewne problemy i negatywne reakcje) i zmiany zachowań w granicach zasięgu. Dyrektywa ptasia wymaga ochrony wszystkich ptaków, dopuszczając wyjątki tylko w trybie indywidualnych zezwoleń – co jest stosowane i wykorzystywane. Jest problem w przypadku rzek, gdy koła wędkarskie zarybiają gatunkami szlachetnymi i pojawiają się kormorany w dużych ilościach. W Górach Słonnych kormoran nie jest przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000, zagadnienie jego ewentualnego wpływu na ryby będące przedmiotami ochrony będzie rozważane w PZO.

Pani Agnieszka Marcela

Wskazała, że jednocześnie tworzony jest Plan zadań ochronnych dla obszaru Rzeka San i RDOŚ czeka na uwagi Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Krośnie, dotyczące presji wywoływanej przez kormorana, na przykład, na gatunki naturowe, o ile PZW uważa że taka presja istnieje. W Polsce istnieje projekt Strategii zarządzania populacją kormorana, wykonany przez Pana doktora Szymona Bzomę, zawierający wiele aspektów, związanych z gospodarowaniem tą populacją, również ujmujący kwestię redukcji populacji jeśli tak potrzeba rzeczywiście istnieje. Zmieniło się ostatnio prawo o ochronie przyrody i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska może zezwolić na obszarze swojego działania na czas określony, nie dłuższy, niż 5 lat, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia - w stosunku do bobra europejskiego, kormorana czarnego i czapli siwej - na odstępstwo od zakazów, czyli przykładowo, na umyślne płoszenie czy nawet w razie konieczności na zabijanie. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie będzie musiał przeanalizować czy dla kormorana jest potrzeba wydania takiego zarządzenia.

Pan Tadeusz Kroker

Poruszył kwestię wymienionych jako zagrożenia dla populacji ptaków barszczu Sosnowskiego. Zapytał jaki negatywny wpływ na populacje ptaków on wywiera.

Pan Jerzy Michalczuk

Wyjaśnił, że na potencjalnych żerowiskach, głównie ptaków drapieżnych, w sytuacji gdy barszcz się rozrośnie, żerowisko staje się praktycznie niedostępne dla nich.

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Pan Kamil Grałek

Zapytał o oceny stanu zachowania przedmiotów ochrony, o siedliska leśne - czy będą brane pod uwagę trendy wieloletnie, przede wszystkim z planów urządzenia lasu? Czy będzie analizowane, jaki obraz tych siedlisk był kilka lat wstecz?

Pan Paweł Pawlaczyk

Odpowiedział, że eksperci spróbują się przyjrzeć temu zagadnieniu. Ze względu na charakter danych, jest to możliwe w skali struktury drzewostanów nadleśnictwa, raczej nie w skali poszczególnych wydziałów.

Na tym zakończono dyskusję. Uczestnicy spotkania zostali zaproszeni do zadeklarowania swojego udziału w Zespole Lokalnej Współpracy.

Protokół sporządził: Radosław Michalski

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

